

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 - martie 2024**

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1009

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, lucrări de specialitate publicate de candidat și orice alte înscrisuri în limba română considerate relevante de către candidat, comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul).

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul
- b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul

- c) **Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul**

IV. Criteriile de evaluare și punctajul acordat

a) Capacitatea de analiză și sinteză

O caracteristică importantă a hotărârilor judecătorești redactate de candidat este ridicatul lor nivel analitic, fiind evidentă preocuparea de a surprinde aspectele cu adevărat relevante ale procesului și transpunerea lor, într-o manieră cât mai adecvată, în motivare.

Candidatul are capacitatea de a identifica problematica juridică utilă în planul soluționării cauzelor, redând-o adecvat în cuprinsul considerentelor, iar aceasta este, cu suficientă evidență, o dovadă a faptului că posedă calitățile necesare pentru a realiza un act de judecată de bună calitate, susținut de o argumentație juridică bine aleasă și prezentată.

Deși este evident că unele procese ridică probleme de drept multiple și/sau complexe, cel mai adesea candidatul reușește o identificare, prezentare și dezlegare a acestora caracterizată de evidențierea aspectelor esențiale/relevante, înfățișându-le îndeajuns de sintetic și, în același timp, clar și convingător.

Candidatul are inclusiv capacitatea de a grupa, atunci când este cazul, mai multe critici, răspunzându-le printr-un considerent comun, care posedă aptitudinea de a acoperi problematica juridică de interes.

Aceste caracteristici pozitive în planul capacităților de analiză și de sinteză ale candidatului sunt proprii motivării soluției pronunțate în cauză.

În ceea ce privește însă prezentarea sintetică a considerentelor hotărârilor pronunțate de instanța sau instanțele inferioare, se constată că, în mod excepțional, candidatul omite să realizeze un efort de sinteză, preferând preluări ample ale acestora, deși ele nu apar întotdeauna ca utile sau pertinente în raport de problematica juridică dedusă judecății în calea de atac soluționată (a se vedea, spre exemplu: hotărârea nr. 17 selectată de Comisie; hotărârea nr. 6 selectată de candidat, paginile 2-4).

De cele mai multe ori, se recurge la prezentarea sintetică a cererilor sau întâmpinărilor părților, însă, uneori, candidatul optează pentru preluări ample ale acestora, insuficient sintetizate și sistematizate, ceea ce face ca în cuprinsul prezentării să se regăsească uneori detalieri excesive (a se vedea, spre exemplu: hotărârea nr. 8 selectată de Comisie, în care nici motivele cererii de recurs, nici apărările conținute în întâmpinarea la cererea de recurs nu sunt prezentate sintetic și suficient de sistematizat; hotărârea nr.2 selectată de Comisie, în ce privește prezentarea motivelor de recurs, paginile 1-2; hotărârea nr. 9 selectată de Comisie, cu privire la cele două recursuri nesistematizate, hotărârea nr. 10 selectată de Comisie, hotărârea nr. 2 selectată de candidat).

Punctaj acordat: 8,00 puncte

b) Coerența în exprimare

Calitatea juridică a hotărârilor este asigurată inclusiv de faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare (uzând de o succesiune a considerentelor dictată de particularitățile cauzei, de specificul soluției pronunțate și de linia de argumentare preferată de candidat), considerentele care susțin soluția beneficiază, în mod obișnuit, de o ridicată coerență. Înlănțuirea argumentelor este, de obicei, bine aleasă, relația dintre acestea

fiind vizibilă, astfel că, privite în integralitatea lor, motivele alcătuiesc un ansamblu unitar, bine condus juridic și logic și bine structurat. Impresia creată este de echilibru și unitate a demonstrației juridice, argumentele întrebuițate în motivare și, în genere, raționamentele folosite susținându-se unele pe altele și, prin aceasta, facilitând concluzia că judecătorul controlează într-o adecvată măsură construcția juridică de care uzează.

Această manieră de prezentare facilitează atât înțelegerea problematicei juridice de ansamblu, cât și a detaliilor de argumentare care, în concret, conferă substanță considerentelor.

Candidatul posedă capacitatea de a oferi o bună succesiune a argumentelor, subordonat unei prezentări a problematicei juridice care înlesnește înțelegerea rațiunilor pentru care instanța de judecată a pronunțat o anumită soluție în cauză.

Sunt rare situațiile în care coerența exprimării și liniaritatea raționamentului juridic suferă într-o anumită măsură (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.30 selectată de Comisie, în cuprinsul căreia exprimarea și modalitatea de prezentare a argumentelor care susțin soluția instanței nu au fluentă și eleganță stilistică ce caracterizează în alte situații considerentele elaborate de candidat, frazele fiind formulate cu mai puțină atenție, paginile 13-14: „În concret, vor fi avute în vedere următoarele:

- apartamentele vor fi evaluate potrivit grilelor de evaluare ca tip „apartament în casă”, cu aplicarea unui coeficient de reducere de 10% (nota grile pagina 11);
- în privința terenului, va fi inclusă în valoarea apartamentului o suprafață de maxim 50 mp din terenul aferent; în cazul în care suprafața acestuia este mai mare de 50 mp, el va fi evaluat potrivit criteriilor de evaluare a terenurilor, în mod distinct (nota pagina 11 grile);
- suprafața terenului cu destinația de curte ca fiind de 1197 mp nu este contestată de niciuna dintre părți;
- va fi avut în vedere amplasamentul imobilului în zona „semicentral”, necontestată de părți;
- pentru apartamente va fi avută în vedere suprafața utilă (Su), iar pentru boxe și garaje va fi avută în vedere suprafața construită desfășurată (Scd); pentru determinarea suprafeței construite desfășurate va fi utilizat coeficientul de 1,4 aplicat la suprafața utilă notă grile fila 10). ”

Se cuvine remarcat și faptul că în unele dintre hotărâri se întâlnesc situații în care diacriticele nu sunt utilizate. Deși aceste deficiențe nu afectează înțelegerea raționamentului juridic și a argumentelor care îl susțin, ele influențează negativ percepția cu privire la calitatea hotărârii, reflectându-se și în coerența acesteia (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.22 selectată de Comisie).

Punctaj acordat: 8,00 puncte

c) Argumentația din punct de vedere al clarității și logicii

Ca regulă dominantă, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă prin claritate, argumentele care susțin soluția fiind prezentate într-o manieră caracterizată de rigoare și limpezime logică. Această caracteristică permite, cel mai adesea, înțelegerea completă a raționamentului care stă la baza hotărârii, înțelegere facilitată inclusiv persoanelor care nu beneficiază de pregătire juridică.

Limbajul întrebuițat este, în mod obișnuit, accesibil, rigoarea juridică și logică ce-i este specifică neconstituind un obstacol în înțelegerea lui. Candidatul conciliază cu echilibru și moderație exigențele specifice unui limbaj tehnic cu cele privitoare la accesibilitatea hotărârii.

Este evidentă preocuparea candidatului de a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, precum și apărărilor formulate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate, concretizarea acestei preocupări fiind favorizată de o bună capacitate argumentativă, precum și de cunoașterea și fructificarea informațiilor juridice necesare domeniului său de activitate profesională.

Astfel fiind, sunt obținute motivări convingătoare ce facilitează concluzia că soluția pronunțată este legală și temeinică.

Ca regulă, firul logic al hotărârii este ușor identificabil și bine susținut de argumente, impresia lăsată fiind aceea că actul de judecată este unul de calitate, conformându-se unor standarde profesionale de care candidatul este conștient și pe care, în mod obișnuit, reușește să le respecte.

Cu caracter de excepție, claritatea argumentației este afectată de gruparea în exces a unor alegații sau argumente în cadrul aceleiași fraze, ceea ce îngreunează, într-o anumită măsură, înțelegerea raționamentului juridic (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.22 selectată de Comisie, pagina 14: *„Cu privire la inadmisibilitatea unei astfel de cereri, apărare invocată de apelantul-pârât, Curtea o constată neîntemeiată. Solicitarea reclamantei este explicită, în sensul de a se acorda despăgubiri pentru prejudiciul produs prin expropriere, utilizarea termenului de „modificare” a hotărârii de expropriere fiind făcută exclusiv cu privire la cuantumul despăgubirii, cum rezultă cu claritate din cuprinsul cererii de chemare în judecată. În plus, chiar dacă valoarea pretinsă este corespunzătoare teremului rămas neexpropriat, cererea nu are ca obiect obligarea pârâtului la expropriere, cum susține apelantul. Obiectul cererii este, așadar, admisibil, încadrându-se în acțiunea de contestare a cuantumului despăgubirilor, reglementată de dispozițiile art.22 alin.3 din Legea nr.255/2010).”*

Calitatea expunerii nu este, desigur, favorizată nici de acele situații (rare, este adevărat) în care se regăsesc preluări neadaptate (inclusiv utilizarea de fonturi diferite) din decizii relevante (a se vedea hotărârea nr. 22 selectată de Comisie, pag.2: *„Decizia nr. 51/2020 invocată de pârât, pronunțată de ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (sesizarea fiind respinsă ca inadmisibilă), nu este de natură să conducă la o altă concluzie, căci nu s-a pronunțat în vreun fel în legătură cu legea aplicabilă în cazul contestării cuantumului despăgubirilor, respectiv cea de la momentul transferului proprietății sau de la data introducerii cererii de chemare în judecată. La paragraful 129 din Decizie ÎCCJ a reținut că „Faptul că art. 22 alin. (3) din Legea nr. 255/2010, în forma în vigoare la 15 aprilie 2016, făcea trimitere expres la dispozițiile art. 21-27 din Legea nr. 33/1994 nu exclude posibilitatea aplicării, în concret, și a altor dispoziții din acest act normativ, pentru cazurile în care legea specială nu dispune, sub rezerva să nu contravină legii speciale”. Prin urmare, ÎCCJ a reținut că trimiterea art. 22 alin. (3) din Legea nr. 255/2010 la dispozițiile art. 21-27 din Legea nr. 33/1994 nu înseamnă că nu ar putea fi aplicate și alte dispoziții din Legea nr. 33/1994....”*),

Punctaj acordat: 7,50 puncte

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Astfel cum Comisia a evidențiat deja, candidatul este preocupat de realizarea unui act de justiție de bună calitate, întemeiat pe identificarea și analiza aspectelor relevante în planul judecătii, precum și pe argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Acestei preocupări îi poate fi subsumată și maniera în care candidatul se raportează la cererile părților, fiind evidentă intenția de a le răspunde cu claritate, acoperitor și comprehensibil, indiferent dacă este vorba despre admiterea sau, după caz, despre respingerea acestor cereri.

Examinarea hotărârilor redactate de candidat îngăduie constatarea că acesta este conștient de însemnătatea soluționării cererilor (în sens larg) ale părților și de motivarea corespunzătoare a acestora. Argumentația folosită include, după caz, referiri la probele administrate, astfel încât temeiul factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător, și/sau la dispozițiile legale sau la principiile și regulile de drept aplicabile. Când candidatul face referire la acestea din urmă, procedează, în mod obișnuit, la o prezentare și/sau explicitare a lor, astfel încât părțile să poată înțelege în ce constă regula sau principiul de drept respectiv.

Referirile la dispozițiile legale incidente sunt, și ele, realizate cu rigoare și atenție, fiind îndeajuns de evidentă intenția de a convinge părțile cu privire la justetea argumentației instanței, cu excepția unor situații în care nu se menționează dispozițiile de drept material aplicabile, ca de exemplu, în hotărârea nr. 27, selectată de Comisie, pagina 5: „*În consecință, instanța de apel a făcut o corectă aplicare a normei de drept material atunci când a reținut că până la individualizarea obligației principale, nu se pot percepe penalități de întârziere.*”

În ceea ce privește maniera în care candidatul se raportează la probele administrate, Comisia constată că, de regulă, referirile sunt îndeajuns de complete și lămuritoare.

Punctaj acordat: 9,00 puncte

e) Argumentarea coerentă și clară din punct de vedere al logicii juridice

Argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv este, în mod obișnuit, bine condusă de către candidat, existând un fir logic al expunerii care permite înțelegerea motivelor de fapt și/sau drept care au fost avute în vedere de către instanță.

Considerentele au, de obicei, suficientă coerență și claritate, fiind accesibile și persoanelor fără pregătire juridică.

Exprimarea argumentelor are claritate și datorită faptului că limbajul folosit nu este excesiv de tehnic, candidatul reușind să găsească un oportun echilibru între exigența folosirii unui limbaj juridic specific și aceea de a asigura comprehensibilitatea hotărârii.

Cu titlu de excepție, claritatea juridică a argumentației este într-o oarecare măsură afectată de faptul că nu sunt suficient sintetizate și sistematizate motivele de apel sau recurs ori întâmpinările, preferându-se în mod facil preluări ample, deși nu întregul conținut al acestora își are corespondent în motivarea propriu-zisă a soluției sau în problematica juridică de interes în raport cu calea de atac declarată (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.12 selectată de Comisie, în care se regăsesc preluări brute, neadaptate sau neglijente ale unor exprimări cuprinse în cererile părților: „*Prin urmare, cel mai devreme ar fi putut înceta împiedicarea la data comunicării hotărârii judecătorești, când au aflat cu siguranță că a fost soluționat procesul, Din 02.06.2021, când instanța a rămas în pronunțare și până la primirea hotărârii, în 29.10.2021, termenul de 15 zile la data formulării revizuirii era deja împlinit,*

revizuirea fiind depusă abia pe 25 noiembrie 2021, cu încălcarea termenului de 15 zile, prevăzut de art. 511 al 2 din C.pr.civ. Prin urmare, solicită admiterea excepției tardivității revizuirii formulate pentru acest motiv. ” (pag.4).

Claritatea și coerența argumentației sunt uneori afectate de existența unor formulări a căror acuratețe este deficitară, precum, spre exemplu, în hotărârea nr. 22 selectată de Comisie, care la pag.14 conține următoarea formulare: „ Pentru motivele expuse și văzând dispozițiile art.480 C.pr.civ., va fi respins ca nefondat apelul declarat de pârâtul Municipiul A...., va fi admis apelul declarat de reclamantă, va fi schimbată în parte sentința primei instanțe în sensul stabilirii cuantumului despăgubirilor ca fiind de 173.037,95 lei și obligării pârâtului să plătească reclamantei și suma de 50.428,95 lei, reprezentând contravaloarea terenului în suprafață de 20,59 mp. . ”

Punctaj acordat: 8,00 puncte

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Spre deosebire de evocarea motivelor de apel/recurs sau a întâmpinărilor, în cazul căroră, așa cum s-a arătat prin cele de mai sus, candidatul uzează uneori de preluări ample, insuficient sintetizate, în ce privește motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de atac candidatul dovedește o bună capacitate de a selecta aspectele cu adevărat utile în plan juridic, fără a se referi la aspecte lipsite de relevanță sau străine de problematica procesului.

Chiar și atunci când părțile fac, în cererile lor, referire la aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate în cauză, candidatul reușește identificarea acelor care prezintă relevanță reală, concentrându-și argumentația asupra lor. Cu titlu de excepție, în cuprinsul hotărârilor, se mai regăsesc expuneri și detalieri ale unor aspecte nesemnificative, precum în hotărârea nr.29 selectată de Comisie, pagina 4: „Terenul aferent apartamentului nr.3 a făcut obiectul litigiului la care a făcut trimitere apelanta, în sensul că, prin sentința civilă nr..... a Judecătoriei, pronunțată în dosarul nr., definitivă și irevocabilă, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea reclamantilor C1.... și C..... de constatare a dreptului lor de proprietate asupra terenului în cotă de 363/602 mp. Capătul de cerere având ca obiect obligarea Municipiului Z..... și Prefectul Județului Y..... la îndeplinirea tuturor formalităților necesare înaintării documentației în vederea emiterii ordinului de prefect de dobândire a dreptului de proprietate asupra aceluia teren a fost disjuns, fiind format dosarul nr. /325/2009.

Prin decizia civilă nr. a Tribunalului a fost admis recursul declarat împotriva sentinței civile nr. a Judecătoriei, care a fost modificată în tot, în sensul respingerii capătului de cerere disjuns din dosarul nr. În considerentele deciziei a fost reținută autoritatea de lucru judecat a deciziei civile nr. a Curții de Apel, pronunțată în dosarul, unde s-a reținut că terenului în discuție nu îi sunt aplicabile dispozițiile Legii nr.18/1991, ci cele ale Legii nr.112/1995, în baza căreia a fost achiziționată construcția de către reclamant. ”

Comisia constată că elementele de conținut ale argumentației întrebuintate de candidat evidențiază calitățile profesionale ale acestuia, faptul că reușește să surprindă aspectele care prezintă însemnătate procesuală dovedind că înțelege și stăpânește problematica judecătii.

Punctaj acordat: 9,00 puncte

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, astfel încât să fie pe deplin posibilă punerea în executare, atunci când este cazul, a celor dispuse de instanță.

Punctaj acordat: 10 puncte

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Examinarea hotărârilor judecătorești aflate la dispoziția comisiei trimite la concluzia că, în activitatea de judecată, candidatul înțelege însemnătatea analizării și interpretării atente a probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice.

În același timp, înțelege că forța persuasivă a hotărârii și credibilitatea ei fac necesară inclusiv menționarea atentă în considerente a probelor pe care instanța le-a avut în vedere la adoptarea hotărârii, precum și, atunci când este cazul, a motivelor pentru care unele probe nu au fost luate în considerare ori au fost considerate ca fiind lipsite de credibilitate.

Comisia observă, totuși, că unele hotărâri redactate de candidat ar fi încă mai precise în plan probatoriu, dacă ar fi fost interpretate în concret probele în temeiul cărora a fost reținută o anumită situație de fapt (spre exemplu, hotărârea nr.9 selectată de candidat).

De regulă însă, candidatul indică filele din dosar la care se regăsesc probele invocate.

Punctaj acordat: 9,00 puncte

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzei o impune, trimiteri la hotărâri relevante. Mai mult, referirile nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor cuprinse în aceste hotărâri, dezlegări care sunt valorificate în mod corect în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor (a se vedea, spre exemplu: hotărârea nr. 1 selectată de candidat, hotărârea nr. 2 selectată de candidat, hotărârea nr. 5 selectată de candidat, hotărârea nr. 5 selectată de Comisie, hotărârea nr. 9 selectată de Comisie, hotărârea nr. 19 selectată de Comisie, hotărârea nr.21 selectată de Comisie, hotărârea nr. 22 selectată de Comisie, hotărârea nr. 30 selectată de Comisie).

Punctaj acordat: 10 puncte

j) Respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor

În anumite perioade de timp, candidatul a înregistrat unele întârzieri în redactarea hotărârilor, de natură a afecta durata rezonabilă de soluționare a cauzelor.

Se observă că în anul 2019 candidatul a redactat cu întârziere 94 hotărâri, în anul 2020-77 hotărâri, 100 hotărâri în 2021, 65 hotărâri în 2022, iar în anul 2023, a redactat cu întârziere 2 hotărâri. Trebuie menționat că același candidat a îndeplinit și alte activități profesionale.

Punctaj acordat: 8,00 puncte

V. PUNCTAJ TOTAL - 86,50 puncte

Data: 28.02.2024

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă